

גנזי המלך

קובץ שבועי בעניני יהדות מהוצאת **ארבע כנפות** 197

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 03-6762226 מופץ בכל הארץ ב-70,000 עותקים

"אֵשׁ תְּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכָּבֵה"

'אין צניעות אלא בישראל..'

מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

קדים עזה כדי לבקוע
הים וגם כתב זאת
בתורה ומי פתי יוכל
לחשוב שע"י רוח
עזה זאת יעמדו המים
משני הצדדים כמו
חומת אבנים?

אלא, להסתיר

הנס! הוא אשר אמרנו
הקב"ה הוא: **'אומן**
מוצנע' ואפילו נסים
גלויים הוא מכסה,
באסוף שמן של
אלישע כתוב: **"יבאת**

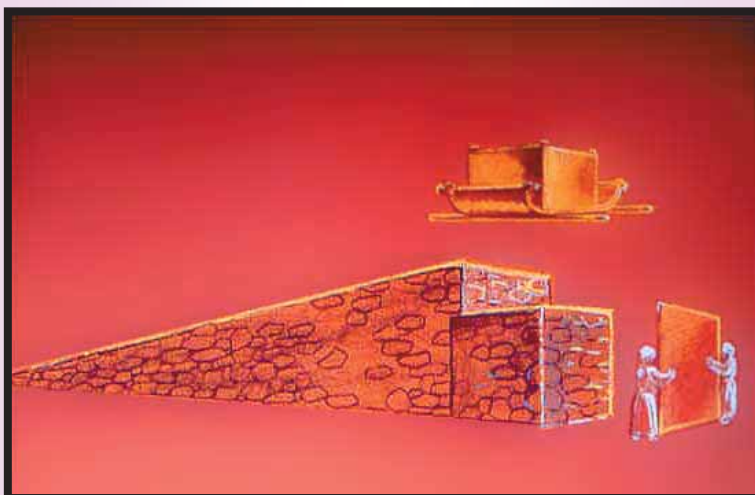
וְסִגְרָתָהּ הַדֹּלֶת בְּעֶדְהָ
וּבְעֶד פְּנֵיהָ וַיִּצְקֵת
עַל כָּל הַפְּלִים הָאֵלֶּה

וְהַמֶּלֶא תְּסִיעֵי" (מלכים ב ד). ופירש

רש"י: **"וְסִגְרָתָהּ הַדֹּלֶת" - כבוד הנס הוא**
לבוא בהצנע' והנה, אם הנס עצמו בא
בהצנע, מקבל הנס בודאי צריך להיות
צנוע ואם בנס גלוי כך, בנס נסתר על
אחת כמה וכמה, כי מי שאינו צנוע לא
יבחין בשום אופן שנעשה כאן נס.

בצבור השתרשה הבנה די שטחית
בענין הצניעות, הרי הצניעות שאנו
מדברים עליה כאן היא הדרך של בנין
עולם פנימי באדם, **"נָאֵת צְנוּעִים חֻמָּה"**
נאמר ב'משלי' (יא ב). ורבנו יונה כתב
על זה: והצניעות גורמת חכמה לבעליה
כי היא מידת החכמים אשר בה יכנו את
החכמים, כי ישמעו ויקשיבו ולא יתאוו

המשך בעמ' 2 <<<

הרוצה להתקרב
להשגחה העליונה
לחיות עמה ולהבחין
בה, צריך להיות מן
הצנועים, כי ההשגחה
צנועה היא והקב"ה
נקרא: **'אומן מוצנע'**
(בר"ר פ"א א.א).

איתא בספר 'החנוך'
(מצוה קלב): **'להבעיר**
אש על המזבח בכל יום
תמיד, שנאמר: 'אֵשׁ
תְּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ"
ובא הפרוש של "תמיד"
כלומר: לשים בו עצים
בבקר ובין הערבים.
ובבאור אמרו זכרונם

לברכה: 'אף על פי שהאש יורד מן
השמים, מצוה להביא מן ההדיוט' (יומא
כא:). ואל יקשה עליך לאמר: מה היא
מצוה זו? והלא עכ"פ היה להם להבעיר
אש לצורך הקרבן שנתחייבו להקריב
ובלא אש אי אפשר?

כי מצוה זו בפני עצמה היא. כי מלבד
אש הצריך לקרבן היו נותנים אש במזבח
במצוה זו וכמו שדרשו זכרונם לברכה:
'ש'לש מערכות של אש מן הכתובים'
(שם מה). כמו שנכתוב בדינין של מצוה
זו.

משרשי המצוה:

ידוע הדבר בינינו ואצל כל חכם,
כי נסים גדולים אשר יעשה הקל אצל
כני אדם בטובו הגדול, לעולם יעשה

דרך סתר ונראים הענינים נעשים קצת
כאילו הם בדרכי הטבע ממש או בקרוב
לטבע, כי גם בנס קריעת ים סוף שהיה
נס מפורסם כתוב שם: **"וַיִּוֹלֶךְ ה' אֶת**
הַיָּם בְּרוּחַ קָדִים עֶזָה כָּל הַלַּיְלָה וַיִּשָּׂם
אֶת הַיָּם לְחַרְבָּה וַיִּפְקְעוּ הַמַּיִם" (שמות
יד כא). והמשכילים יבינו כי ענין סתר
זה - למעלת האדון ושפלות המקבל.
ומזה הענין צונו להבעיר אש במזבח, אף
על פי ששם יורד אש מן השמים, כדי
להסתיר הנס. לפי הדומה שהאש היורדת
לא היתה נראית בירידתה, מן הטעם
שאמרנו, חוץ מיום שמיני של מילואים
ושל גדעון ומנוח (ושל אליהו) שהיתה
נראית

הדברים מפליאים, הקב"ה הולך רוח

"אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה"

יעני ויאמרו מעון הלשכה העני, או שמא יעשיר ויאמרו מתרומת הלשכה העשיר. לפי שאדם צריך לצאת ידי הבריות כדרך שצריך לצאת ידי המקום, שנאמר (במדבר לב): **"והייתם נקיים מה' ומישראל"** וברכנו עובדיה מברטנורא: **"ולא בתפלין ולא בקמיע"** - שלא יאמרו **התיר התפר ונתן בתוכן מעות**.

עד כדי כך הוא הענין של **"והייתם נקיים"** האם באמת ימצא שוטה אשר יגיד כזאת ש'התיר התפר' לתת בתוכו מעות? ודין זה נאמר אפילו על אהרן ובניו! והענין כי לא על החשד אנחנו מדברים, כי אם על נקיות שהיא מצוה בפני עצמה, להתרחק אף מאיזה אבק דאבק של חשד, דאם לאו, אין זה נקיים.

אמרו במדרש (שמו"ר נא א): **"איש אמונות רב ברכות"** (משלי כח) זה משה, שהוא נאמנו של הקב"ה שנאמר (במדבר יב): **"לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא"** הוי, **"איש אמונות רב ברכות"** שכל הדברים שהיה גזבר עליהם, היו מתברכים לפי שהוא נאמן, ראו מאן קמסהיד עליה, הקב"ה בעצמו. ולהלן שם במדרש שנו רבותינו (שקלים ה ב): **"שנו רבותינו: אין ממנין שררה על הצבור בממון פחות משנים. והרי אתה מוצא שהיה משה גזבר לעצמו וכאן אתה אומר אין ממנין פחות מב' אלא אע"פ שהיה משה גזבר לעצמו הוא קורא לאחרים ומחשב על ידיהם, שנאמר (שמות לח): **"אלה פקודי המשכן"**. **"אשר פקד משה"** אין כתיב כאן, אלא: **"אשר פקד על פי משה ע"י משה ביד איתמר"**. ובתנחומא (פקודי ה): **"אף על פי שהיה משה הצדיק, נאמן על פי הגבורה..."** הוא קורא לאחרים ומחשב על ידיהם' עד כדי כך הוא סוד הענין של **"והייתם נקיים"** בתכלית הנקיות, שלא יהיה שום היכי תימצוי בעולם לאיזה חשד כל דהו.**

אם הקב"ה היה מצוה למשה רבנו למנות כהן גדול ולא היה מראה לו על אהרן, הנה אף שכל הכלל ישראל ידעו כי אין גדול בישראל כאהרן, אין יותר ראוי והגון כאהרן, אעפ"כ לא היה רשאי למנות אותו לכהן גדול אחרי שהוא אחיו, א"כ הלא יש היכי תימצוי של אפשרות בעולם כי יאמרו עליו כי ממנה אותו בנגיעתו שהוא אחיו, הנה אין זה כבר **"נקיים"** וע"ז הוא אומר: **"זה הדבר אשר צנה ה' לעשות"**, הקב"ה צוני כן לעשות, מפי הגבורה אני עושה זאת ואין לי ברירה אחרת. ■

מדרגה פנימית עליונה ודבר זה רמזו ז"ל בפרק 'הזרוע והלחיים' (חולין קלג): שאמרו שם: **'סתם גוי, מרבה דברים'**. וכן בעירובין (עה): גבי: **'ב' חצירות זו לפני זו וזו לפני זו'**. והטעם הוא, שמדרגתו של גוי מדרגה חיצונה ואינה פנימית נעלמת, לכך תמיד מדבר ואין לו רוח פנימי. ומזה הטעם גם כן תבין מה שהנשים יש להם רבוי דברים (קדושין מט:). בשביל מדרגתם השפלה התחנתנה והגלויה שלהם. וכאשר ראה בישראל שהם נמשכים אחר גלוי הדברים אמר: **'עתה ידעתי, מפני מה הם משועבדים יותר מכל האומות, מפני שהם דבקים בגלוי שזה הוא מדרגה שפלה גלויה פחותה, לכך הם משועבדים'**. ואל יקשה לך, שכל שכן שראוי שיהיו האומות בשעבוד, שהם דבקים במדרגה הפחותה הגלויה?

שאינן זה קשיא, דמפני שמדרגתם מדרגה גלויה בעצמה אין זה כמו הדלטור שהוא מגלה הדבר הפנימי, לכך האומות שהם מרבים דברים ומדרגתם מדרגה גלויה ואין זה נחשב גלוי כמו הדלטור שהיה מגלה הסוד. וחטא הזה, שהוא דלטוריא, יותר יש בישראל בעונותינו מבכל האומות, כמו שהגוי הוא מרבה לדבר ודבר זה מביא לו שפלות ופחיתות, אף על גב שאינו מביא לו דברי שעבוד מביא לו שפלות וישראל שיש בהם דלטוריא לגלות סוד, זה יותר רע ומביא השעבוד' (שמות ב ד).

קצרנו בדברי המהר"ל גם לא נוכל להאריך בהם כראוי, אך הדברים ברורים הכלל ישראל הוא עולם פנימי, הוא סוד במהותו, הוא אשר אמרנו: **'אין צניעות אלא בישראל ואין ישראל אלא בצניעות'**.

"ניאמר משה אל העדה זה הדבר אשר צנה ה' לעשות" (ויקרא ח ה)

וברש"י: **'דברים שאני עושה לפניכם, צוני הקב"ה לעשות ואל תאמרו לכבודי ולכבוד אחי אני עושה'** לכאורה האם יש מקום לחשוד משה רבנו נאמן ביתו של הקב"ה, כי יעשה שום דבר בלי ציווי הקב"ה?

אלא כך צריכים ללמוד הענין, שנו רבותינו (שקלים ג ב): **'אין התורם נכנס לא בפרגוד חפות ולא במנעל ולא בסנדל ולא בתפלין ולא בקמיע, שמא**

להתגלות לבם, הצנוע הזה נושא עולם פנימי בקרבו ואין לו כל ענין בהתגלות משהו מעולמו זה שלא לצורך אמיתי.

בזה מתוסף לאדם מימד חדש בקרבו, עשיר בתוכן ושמור לעצמו וזהו עולמו של התלמיד חכם, הוא אשר אמרו חז"ל (סנהדרין צט): **'ואמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: "כל הנביאים כולן לא נתנבאו אלא למשיא בתו לתלמיד חכם ולעושה פרקמטיא לתלמיד חכם ולמהנה תלמיד חכם מנכסיו, אבל תלמידי חכמים עצמן "עין לא ראתה אלקים וזלתה" (ישעיה סד). וכידוע, השכר מגלה את המהות, מהותו של התלמיד חכם היא: "עין לא ראתה אלקים וזלתה"**. הת"ח בנה בקרבו עולם צנוע ומזה הוא בא למבט פנימי ודרך חיים של פנימיות.

כשאמר שלמה המלך עליו השלום: **"נאת צנועים חכמה"** בודאי היתה כונתו לחכמה פנימית, לראות הדברים בעומקם ולהסתכל מבעד לתופעות, רק במבט זה יכולים להבחין את דרכי ההשגחה המסתתרים מאחורי התופעה עצמה הרי הקב"ה: **"ישב בסתר עליון"** (תהילים צא).

וזאת לדעת, **'אין צניעות אלא בישראל ואין ישראל אלא בצניעות'**! הוא אשר אמרה תורה, כאשר נודע כי מרע"ה הרג את המצרי: **"ניירא משה ויאמר אכן נודע הדבר"** (שמות ב).

וברש"י **"ניירא משה" - כפשוטו. ומדרשו: דאג לו, על שראה בישראל רשעים דלטורין, אמר: 'מעתה, שמא אינם ראויין להגאל'**

"אכן נודע הדבר" - כמשמעו. ומדרשו: נודע לי הדבר שהייתי תמה עליו, מה חטאו ישראל מכל ע' אומות להיות נרדים בעבודת פרך? אבל רואה אני שהם ראויים לכך'

על זה כתב המהר"ל בגור אריה וז"ל: **'המדרש הזה (שמו"ר א ל) יש בו טעם נפלא, כי מי שיש בו מדה זאת אינו ראוי לגאולה, לפי שהגאולה היא נמשכת ממדרגה פנימית עליונה שהיא אינה בגלוי ומי שמגלה דברים, הפך זה, שדבק במדרגה תחתונה והיא נקראת מדרגה גלויה וחיצונה. לכך כאשר ראה דלטורין בישראל אמר שראויים לשעבוד, שהשעבוד מדרגה תחתונה וראוי להם השעבוד, שהרי הם בעלי רכיל מגלים הסוד וראוי להם השעבוד שהוא מדרגה גלויה תחתונה. ותדע ותשכיל כי באומות יש להם מדרגה גלויה וחיצונית ולישראל**

פורים

ימים טובים לעולמי עד

כל המועדים יהיו בטלין וימי הפורים לא נבטלין לעולם

יתבטל לעולם. בדרך של 'פלפול' המתאים לפורים, מובא הסבר בספר 'איל המלואים' שמוציא את מאמר חז"ל על ימי הפורים שלא יתבטלו ממובנו הפשוט: אם 'כל המועדים יהיו בטלין וימי הפורים לא נבטלין לעולם' - כלומר: אם כל המועדים והזמנים שנרמזו בתקופות שונות כמיועדים לבואו של הגואל לא יתקיימו

חלילה ויהיו בבחינת כלו כל הקייצין, הרי 'ימי הפורים לא נבטלין' - יהיה הכרח שמעשה נס הפורים יחזור על עצמו, שהרי חז"ל הזהירו אותנו (ילד"ש ירמיהו ג): 'ש'אם ישראל עושים תשובה נגאלין ואם לאו אין נגאלין, אלא הקב"ה מעמיד להם מלך שגזירותיו קשין כהמן ומחזיר אותם למוטב'.

ובדרך של צחות ובדיחות הרעת מסביר בעל 'לחמי תודה' את אמרת חז"ל ש'ימי הפורים לא נבטלין לעולם': "את פורים" הוא אומר "שום יהודי אינו מבטל ואפילו מי שאינו נזהר ומחלל את שאר הימים הטובים, גם הוא מקפיד לקיים את פורים. את החג הנה קל לקיים משום שאין בו איסור מלאכה וכולו משתה ושמחה ולכן הוא אינו בטל". ■

שפורים והרעיונות שבו, כוללים בעצם, את המועדים כולם. **כפסח** יצאנו מעבדות לחרות - **ובפורים** ממות לחיים. **שבועות** הוא יום מתן תורה - **ובפורים** קיימו וקבלו. **בראש השנה** ספרי חיים ומתים נפתחים - **ובפורים** נדונו היהודים אם להנצל מן הגזירה. **יום כפור** הוא

יום מחילת עונות - **ובפורים** נמחל להם מה שנהנו מסעודתו של רשע. **בסוכות** מציינים את ענין ענני הכבוד - **וכאן** נכנסו תחת ענני השכינה כנאמר: "**וַיְרַבּוּ מַעֲמֵי הָאָרֶץ מִתִּיהָדִים**" (אסתר ח). על כן כשנאמר שפורים אינו בטל לעולם, המשמעות היא שגם המסרים של כל המועדים האחרים לא יתבטלו עמו. **בספר** 'דבש לפי' הוא מוצא גם רמז לדברים: מדוע נקרא 'פורים' דוקא על שם הפור?

משום שבשם 'פורים' רמזים כל המועדים כולם: **פ' ו'** רומזים על - **כפסח** ו**סוכות** הנסמך לו גם הוא נקבע על שום יציאת מצרים. **ר'** - **ראש השנה**. **י'** - **יום הכפורים**. **מ'** - **מתן תורה**. פורים מבטא את המסר שבכל המועדים כולם ולכן לא

חז"ל אומרים ('מדרש משלי' ט): **'כי כל המועדים יהיו בטלין וימי הפורים לא נבטלין לעולם'** והדברים באים לידי בטוי גם ב'יצירות' שאמרנו ב'שבת זכור'. מדוע דוקא פורים אינו בטל? ועוד: הרי על הפסוק: **"אֵלֶּה מוֹעֲדֵי ה'** נאמר ב'מדרש רבה' בפרשת 'פנחס' שמכאן לומדים שהמועדים כולם אינם בטלים לעולם ולא רק פורים? המפרשים השונים מבססים את קביעת חז"ל על הנאמר במגילת אסתר: **"וַיִּזְכְּרֵם לֹא יָסוּף מִזְרָעָם"** (אסתר ט). מכאן שפורים יהיה קיים לעולם.

ב'לקוטי מהרי"ל' מובא טעם לכך: שימי הפורים דוקא לא יתבטלו כי כל המועדים הם בזמן קבוע. פסח בט"ו בניסן, סוכות בט"ו בתשרי ואפילו לבית דין אין סמכות להזיזם כי אלה המועדים הקבועים שקבע להם בורא עולם. לא כן פורים יכול להשתרע על הימים שבין י"א באדר לט"ו באדר, כמו השנה שפורים הוא משולש. הדברים נועדו לומר לנו שפורים הוא למעלה מן הזמן ומשום כך הזמן, השנים והדורות עד סוף הימים כולם אינם יכולים לבטל אותו.

ומה באשר למדרש שבו נאמר שכל המועדים אינם בטלים לעולם ולא רק פורים? כאן ניתן להשיב על פי הדברים המופלאים המובאים ב'מדרש אליהו':

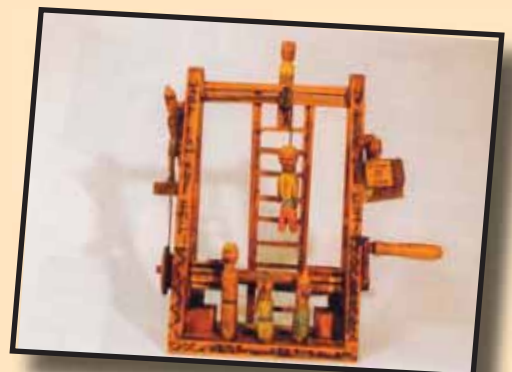
מעשה גדולים

סעודת פורים

מדוע עורכים את הסעודה ביום ולא בלילה

"והרי אצלכם הנוצרים הסדר הוא הפוך, הלילה הולך אחר היום, אם כן מדוע אתם מתחילים לציין את יום הולדתו של 'אותו האיש' בלילה ולא ביום?" אלא, שאנחנו, על הפורים, חיבים תודה לגוי... לפיכך אנחנו חוגגים אותו כמו הגויים. ואתם מציינים את הולדתו של 'אותו האיש' כיהודי ולכן אתם עושים זאת לפי הסדר היהודי. ובשני המקרים מדובר ביום שהוא צחוק ובדיחה. ■

כומר מתריס אחד, בא פעם אל רבי יונתן אייבשיץ וניסה להקניטו: "אצלכם היהודים הרי נמשך היום לאחר הלילה שלאחריו וכך נחוגים אצלכם כל החגים המתחילים בלילה ומדוע דוקא פורים יוצא מהכלל ואתם עורכים את סעודת פורים ביום ולא בלילה שלפניו?" השיב לו רבי יונתן בשאלה:

"וְשָׁמוּ אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ"

כמו שב"שימה בפיהם" הכונה שתהא סדורה
כך "ושמו" הכונה היא שישימו 'בנחת'

פנינים לפרשה

"ושמו אצל המזבח" (ו ג)

דרשו ב'ספרא' (צו ב): "ושמו" - בנחת... "ושמו" - שלא יפזר.
מבאר המלבי"ם: שיש הבדל בין שימה ובין נתינה, דנתינה מורה על ההנחה עצמה ושימה על אכות ההנחה. כמבואר ב'מדרש רבה' (בראשית לא יא): "ויפתח התבה בצנה תשים" אמר רבי יצחק: "למדך תורה דרך ארץ, שאם עושה אדם טרקלין עשר על עשר, יהא עושה פתחו מן הצד". ועוד אמרו ב'מדרש רבה' (בראשית סח): "וישים מראשתינו" עשאן כמין מרזב. ובמסכת 'עירובין' (נד): מנין עד שתהיה סדורה בפיהם, שנאמר: "שימה בפיהם". לכן דרשו גם כאן ממה שלא כתוב: "וימן אצל המזבח" אלא "ושמו" שהכונה שישימו 'בנחת' וכו'.

"והקטיר עליה חלבי השלמים" (ו ה)

דרשו ב'ספרא' (צו ב): 'מנין לאימורי חטאת ואימורי אשם?... ת"ל "עליה חלבי השלמים".'
מבאר בזה המלבי"ם: שלא נמצא בתורה בשום מקום שיסמוך שם חלב אל הקרבן בלשון רבים, כי חלב הקרבן הוא לשון יחיד. ולכן דרשו ששלמים לאו דוקא וה"ה ליתר החלבים. ומפני שכולם הזכיר כאשר יורם מזבח השלמים כמ"ש בחטאת נשיא ושעירה וכשבה, כי בשלמים פירש דיניהם בפרטות לכן קראם: "חלבי השלמים". וזה מוכרח דהא על שלמים לא הוצרך ללמד, דמבואר בשלמי בקר והקטירו וכו', על כרחך שבא ללמד על יתר החלבים.

"והפכה המשיח תחתיו" (ו טו)

למלאכה ההיא שהיה ראוי תחלה... כגון (תהלים מח): "תשבר אניות תרשיש" ולא בא הכתוב לומר אלא שישיברנו שבירה קלה שיתבטל הכלי מתשמישו הראוי.
ועוד י"ל לפי דברי התוס' בזבחים (צו). ד"ה 'אלא': שיכול ג"כ ליתן הכלי לכבשונות ומה שכתוב: "ישבר" היינו: שהתירה התורה בשבירה, שהיה סברא לומר; כיון שעדין טעם החרס נמצא, לא יועיל שבירה ע"ש. ולכן נאמר הלשון: "ישבר" ולא 'תשבר' שאינו דומה לבגד ששם כתוב: "תכבס", שהרי אין עצה אחרת.

כתב רבינו אבגדור הצרפתי אחד מבעלי התוספות: שלמוד התורה בשבתות ובימים טובים מסייע בקרוב ביאת המשיח וביאר מקור הדברים על מאמר הכתוב (תהלים קיט): "עת לעשות לה' הפרו תורתך" ובירושלמי בברכות (ט ה): מפרש כונת הפסוק בעת המפזרים כנוס, פירוש: בשעה שבני אדם מטיילין בשבתות וימים טובים, אז אתה כנוס רגליך ולמוד תורה ותדרוש להם ובזכות זה יבוא המשיח וימהר הקץ, כי "עת לעשות לה'" הוא בגימטריא: הקץ אלף ושל"ה עם הג' תיבות משלימות לו. על פי הפסוק בדניאל (יב יב): "אשרי המחכה ויגיע לימים אלף שלש מאות שלשים וחמשה".

"ונאשר יזה מדמה על הבגד אשר יזה עליה תכבס" (ו כ)

כתב המלבי"ם: שם בגד בכל התנ"ך הוא בלשון זכר, חוץ מהכתוב כאן בלשון נקבה: "אשר יזה עליה" ועוד פעם אחת נאמר כן במשלי (ו כז): "ויבגדיו לא תשרפנה" ומן הטעם הזה דרשו: שאין הכונה פה דוקא בגד ולתנא דבי ר"י: דוקא בגד צמר ופשתים ונתרבה כל מה שילבש ויתכסה ולכן אמר לשון: "עליה" לכלול כל הבגדים וכו' ודעת ר' יהודה: שמרבה דבר הראוי לקבל טומאה אף שעדין אינו מקבל כמו עור שהופשט ע"ש.

"אשר יזה עליה תכבס: וכלי חרש אשר תבשל בו ישבר" (ו כא)

כתב רבינו בחיי: 'מה שאמר: "ישבר" ולא אמר 'תשבר' כמו שאמר: "תכבס", לפי שלשון שבירה ענינו; שישיברו הכלי שנים ושלושה שברים כדי שלא יצלה

"כאשר עשה ביום הזה צנה ה' לעשת לכפר עליכם" (ח לד)
כתב רבי יעקב 'בעל הטורים': "לעשת" - חסר וי"ו, דאמרינן פ"ק דיומא (ב). "לעשת" זו מעשה פרה, שהיו מזין עליו כל ששה ימים ולא היו מזין עליו בשבת נמצא שהיו מזין בס"ה ששה ימים, לכן חסר פה האות ו'.

"אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה" (ו ו)

על האדם בכל ימי חייו להבעיר בעצמו אש שלהבת עבודת ד' מתוך אהבה עצומה ושלהבת אש פנימית ולצורך כך על האדם לחזק עצמו תמידין כסדרן. וכמו שאחז"ל במסכת 'ברכות' (לב:): 'תנו רבנן: ארבעה צריכין חזק ואלו הן: תורה ומעשים טובים תפלה ודרך ארץ'.
ומן הענין להעתיק בזה לשונו של רבינו החיד"א בספרו 'שם הגדולים' (ספרים מערכת ר ז) שכתב: 'ראשית חכמה' הוא ספר קדוש ונורא המפורסם בכל ישראל. חיברו רבינו אליהו די וידאש תלמיד רבינו מהר"א קורדובירו. ואשרי אדם שילמד בו כל יום ויעשה קבע שעור

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

אחד ודאי יתנוצץ בו קדושה וטהרה... והכל לפי מה שהוא אדם ילמוד בקצור שמרגיש שמעוררו לתשובה... והמגיד אמר למרן ז"ל שכל יום ילמוד מוסר. וכתב מהר"ח הכהן שעתה שזכינו לספר

הקדוש 'ראשית חכמה' בו יהגה תדיר. ושמעתי מרב א' שקבל דהגאון מהרש"ל בשבתו על כסא ההוראה לרב ואב"ד צוה למוכיח אחד שיבא בכל יום שעה אחת ויוכיחנו ויזהירנו כאלו הוא אחד מהמון,

כי כך רצונו והרשות נתונה לו ובעת בא המוכיח תיכף מהרש"ל מתעטף ויושב לשמוע תוכחות מוסר ביראה ורעד לפני ה'. אשריו ואשרי חלקו ואשרי העם שככה לו רב חסיד וקדוש זי"ע. ■

עלי הגיון

"קִימוּ וְקַבְלוּ הַיהוּדִים"

קבלת התורה בימי אחשוורוש היתה חזקה יותר ממתן תורה

הגמרא במסכת 'שבת' (פח.) אומרת: "וַיִּתְצַבּוּ בְּתַחֲתֵיתִי הַקֹּהֵל" (שמות יט). אמר רב אבדימי בר חמא בר חסא: "מלמד שכפה עליהם הקב"ה את ההר כגיגית... אמר רבא: "אף על פי כן, הדר קיבלוה בימי אחשוורוש דכתיב: "קִימוּ וְקַבְלוּ הַיהוּדִים"'. ולכאורה קשה; במה היתה הקבלה הזאת שרירה וחזקה יותר מזו שבשעת מתן תורה? והרי גם הפעם היתה הקבלה באונס, שהרי היו מתיראים מהמן.

משיב על כך הגאון מוילנא: המשנה ב'בבא בתרא' (א ג) אומרת: 'הַמְקִיף אֶת חֵבְרוֹ מְשַׁלֵּשׁ רוּחוֹתָיו וְגִדְרָא אֶת הָרְאשׁוֹנָה וְאֶת הַשְּׂנִיָּה וְאֶת הַשְּׁלִישִׁית, אֵין מְחִיבִין אוֹתוֹ כְּלוּמַר: לא מחיבים את המוקף להשתתף בהוצאות הגדר אף על פי שהוא נהנה ממנה, מפני שהוא יכול לטעון שהוא לא צריך אותה. 'רַבִּי יוֹסִי אָמַר: "אִם עָמַד וְגִדְרָא אֶת הָרְבִיעִית, מְגַלְגֵּלִין עֲלָיו אֶת הַפֶּל' - אם המוקף גדר את הצד הרביעי בעצמו מחיבים אותו גם בתשלום

מחצית ההוצאות של שלשת הצדדים האחרים משום שגילה דעתו שהוא צריך את הגדר ונהנה משלשת הצדדים של המקיף. וכך גם אצלנו; הואיל והיהודים קיימו וקבלו את קריאת המגילה מלבד תרי"ג מצוות שכבר קבלו עליהם במעמד הר סיני, גילו בכך דעתם שהם מרוצים מכל המצוות הקודמות שנתנו בהר סיני. לפיכך מדין 'מְגַלְגֵּלִין עֲלָיו אֶת הַפֶּל' הקבלה הזו היתה מחיבת יותר. ■

פניה נרגשת לכלל בני ישראל ובפרט לשומעי לקחו של הרב אמנון יצחק שליט"א וכל מי שזכה לשוב בתשובה שלמה ע"י ארגון 'שופר'

בקשו רחמים

על הרב הגאון דבי יהודה שפירא שליט"א

רבו ומורה דרכו של הרב אמנון יצחק שליט"א

תלמידו המובהק של מרן ה"חזון איש" זצ"ל וראש כולל 'חזון-איש' הזקוק לרחמי שמים מרובים

הרב יהודה בן אסתר הינדה יצ"ו

לרפואת הרב יחלק ארגון 'שופר' 200,000

קלטות טייפ וידאו ו-c.d לזיכוי הרבים

וכל המעונין ליטול חלק בחלוקה יפנה למשרדי 'שופר'.

כמו כן כל בעלי התורה, תלמידי הישיבות ובעלי התשובה שיקבלו על עצמם שעתים לימוד תורה בתענית דיבור

עד להחלטתו המהירה בעזרה"ת של הרב יהודה בן אסתר הינדה יצ"ו

יזכו לברכתו של הרב אמנון יצחק שליט"א מוקד פניות ו'קבלות' טל. 03-6777779

ויקוים בנו "והסירותי מחלה מקרבך"

ירקות ב'היתר מכירה'

ענר בלבד, אם הוא קונה לאכילה ולא כדי להרויח ולעשות בהם סחורה. וגם מוסר דמי שביעית לחשוד. והוא הדין בנידון דידן.

גם ה'כתב סופר' (בחיו"ד עז) אע"ג שלא ידע כלל מהמבוי"ט כוון לדבריו ועוד הוסיף עליהם כמה ראיות. וכתב: כי מי שנוהג איסור באיזה דבר מסברא דנפשיה, או מפני שאוחזו בשיטת האוסרים, מותר לו ליתן משלו למי שנוהג היתר ואין בזה משום **'ולפני ענר'** ולא משום מסייע ידי עוברי עבירה, כיון שגם חברו יודע שיש אוסרים אלא שהוא נוהג כהמתירים.

ואפילו כאשר הנותן סובר שהוא ודאי אסור ולפי דעתו מי שמתיר אינו אלא טועה, בכל זאת מותר לו לתת.

ואע"ג שמביא מספר 'שער המלך' שכתב (פז אישות יב): דמי שמחמיר לא לעשן ביו"ט, אסור לו ליתן למי שמתיר, משום **'ולפני ענר'**, עיי"ש שדוחה ראיתו. ומבואר מה'כתב סופר' שמתיר גם באיסור תורה.

ועל כל פנים, בעניננו שהוא רק איסור מדרבנן, אפשר שגם 'שער המלך' שמחמיר, זה רק לענין עשון ביו"ט, שלדעת האוסרים מפני שאינו שוה לכל נפש, הרי זה אסור מן התורה. אבל בדרבנן, אפשר דגם הוא ז"ל מודה דשרי.

וחושבני, שהבא לשאול משני חכמים ואחד אוסר ואחד מתיר, כיון דכללא הוא ד'בשל סופרים הלך אחר המיקל' (ע"ז ז). מסתבר, שאף אם האוסר עומד וצווח ככרוכיא על המתיר שהוא טועה, מכל מקום, אם גם המתיר הוא חכם שהגיע להוראה, נראה שאם לאחר גמר הויכוח בין האוסר והמתיר, יחזור שוב השואל וישאל אותם איך עלי להתנהג, מסתבר שגם האוסר צריך לומר לו האי כללא, ד'בשל סופרים הלך אחר המיקל'. ■

שסומכים על ההיתר ושוקלין ומודדין ועושיין סחורה בפירות שביעית ואין הלוקח מהם צריך לחשוש משום **'ולפני ענר'**, או לחשוש לכך שהוא מוסר דמי שביעית לעם הארץ, שהוא דבר האסור גם בשביעית בזה"ז שהוא רק מדרבנן.

וטעמא דאמרן שמותר לקנות מהם פירות שביעית ולאכלם בקדושה, הוא כמבואר במבוי"ט (א כא) דסובר: שחיבים לנהוג קדושת שביעית גם בשל נכרים ומ"מ כתב, דאף שלכאורה נראה שהנזהרים לאכול בקדושה אסור להם לקנות או למכור פירות שביעית למי שאינו נזהר, אולם, לאחר דקדוק יפה

נראה שמותר לקנות מהם ולא יחושו למה שהם מוסרים להם דמי שביעית, גם מותר למסור להם מעט פירות שביעית שלא במדה ולא יחושו לזה שלא יאכלום בקדושה, כיון שהדבר להם היתר שסומכים על המורים להם היתר ולא נדון אותם כעורים שלא ליתן להם דבר שנראה להם היתר.

הרי מבואר, שלא חשש כלל לזה שהלוקח מבקש את המוכר לשקול וגם מכשיל אותו באיסור סחורה שיש רק על המוכר, (וכן סובר גם ה'כפות תמרים' סוכה ל"ט. ו'הנודע ביהודה' במהדו"ק חאה"ע עז: שאיסור סחורה הוא רק על המוכר והלוקח אינו עובר אלא ב'**ולפני**

מערכת 'חברותא' מיוחדת 'גנזי המלך'

שאלה: האם מותר לקנות פירות שביעית מירקן או חנוני המסתמך על 'היתר המכירה'?

תשובה: אסור לקנות פירות שביעית מעם הארץ, מפני שהדמים נתפסים בקדושת שביעית ואין מוסרין דמי שביעית לעם הארץ.

וכתב בשו"ת 'מנחת שלמה' (א מד): נראה, דטעמא דאסור, הוא לא רק משום **'ולפני ענר'** (ויקרא יט). כמבואר ברש"י ובראשונים, כי משמע קצת שאסור להחליף אפילו תפוח של ששית בשל שביעית, אע"ג ששניהם שוים וליכא כלל שום הוספת מכשול.

ומסתברא לי, שאם אחד רואה נזיר שותה יין באופן שאינו יכול כלל למונעו, שפיר רשאי הוא להחליף את בקבוק היין שהוא שותה בבקבוק אחר שלו, אם יש לו מזה תועלת, כגון שזה שחור וזה לבן, כיון שבמעשהו זה אינו

מוסיף מכשול לנזיר וכן כאן, הרי כנגד זה שנותן לו תפוח שנתפס בדמי שביעית, הוא לוקח ממנו תפוח של שביעית.

אך נראה דאסור, כי יש גם גזירה מיוחדת שלא למסור דמי שביעית לעם הארץ.

אלא, נראה, שגם אותם שאינם רוצים לסמוך כלל על 'היתר מכירה', מכל מקום, לפי מה שנוהגים כהכרעת האחרונים להקל בזמן הזה באיסור משומר ונעבד וגם החזו"א כתב כן (שביעית י ו): דבדיעבד אין הפירות נאסרין ומותרין באכילה לאחרים, נראה שמותר גם למחמירים לקנות פירות שביעית, או ירקות דלא אסירי משום ספיחין, מחנונים

דרושים

צלמי ועורכי וידאו מקצועיים
להרצאותיו של הרב אמנון יצחק

נתן 050-5928210 (משעה 14:00-18:00)
חגי 050-7760588 (משעה 10:00-18:00) קו"ח לפקס: 03-6768855

www.shofar.net
חדש באתר שופר
הכה את המומחה
 על כל שאלה תשובה מאגר ענק של שאלות ותשובות בכל הנושאים ביהדות. יש לך שאלה ביהדות שאף פעם לא העזת לשאול?
 במדור 'הכה את המומחה' באתר 'שופר' מקבלים את כל התשובות בחרים שאלה והרב אמנון יצחק עונה בקולו

www.shofar.net

ערכות לבר מצוה
 תפילין+טלית מהודרת+נרתיקים מקטיפה עבה+רקמת שם+ביפה+סידור+נילוך קשיר
חותם המלך 1,155 ש"ח
הדרת מלך 948 ש"ח
הפס פאר 890 ש"ח

05-03-05-48-28

לפרסום
ב'גנזי המלך'
צלצלו:

03-6762226

יום פטירה והילולת ה"נועם אלימלך" זיע"א

פזן ר
 זיווג רפואה זש"ק שלמה פרנסה

נתן לאביונים
יום הפילה ותיקון ופדיון נפש מיוחד
 (לפרנסה | זיווג | זריע של קיימא | דמעה שלמה)

כל השמות יוזכרו לישועה ולברכה ע"י הרב הצדיק, המלומד בניסים ונפלאות שרבים נושעו מברכותיו ותפילותיו פועל ישועות בקרב הארץ

הרב בן ציון המגיד שליט"א

על ציונו של הצדיק יסוד עולם
רבי אלימלך מליז'ענסק זיע"א בפולין
 התיקון יערך ביום שישי כ"א אדר ב' תשס"ח (28.3.08)

ההשתתפות דרך מסירת שמוח לברכה ולישועה בטלפון. אין צורך להשתתף בתיקון עצמו.

שירוע בשם הצדיקים טיבקה שאדם מבקש על ציונו של ה"נועם אלימלך" ביום פטירתו והילולתו בודא' יושעני!!

למסירת שמוח ופדיון נפש ארנו החסד:
רחי אחיך עמך
0-777-18-18-18
 רח' ירושלים 40 בני ברק 51442

כל המוסר שם יקבל קמ"ע כוס מיוחד. לשמירה, הצלחה ולנשיאת חוב. ברוך ומסתור!

יעמדו
על הברכה

אלי בן אסתר ושמחה בת ורד לזש"ק מהרה

רפאל, אריאל, אורן ורונית בני פלורה לבריאות, פרנסה וזש"ק

חנן בן ראובן ואסתר בת מרים ונעמי ואנאל בת אסתר לכל מילי דמיטב

צחי יצחק בן רחל רפואת הנפש והגוף ובשורות טובות

יואל בן גיטל ושרה דבורה בת יהודית אליבט רוחמה לחזרה בתשובה ורפוא"ש

קלאודיו בן סראנה ברכה והצלחה

סטפאנו בן פראנקה יצליח לעלות במעלות התורה

יעקב בן שרה לזיווג הגון במהרה

מכלול בן ג'אר רבקה בת ססיל נגימה לרפוא"ש שרה בת כוכבה לזיווג הגון

מארקו בן אלידה יזכה לעלות לארץ עם משפחתו

חדש בארץ!!
 בכל לילה לפני ה'נץ'
הרב אמנון יצחק
 נותן שיעור ב:
 4:00 מדרש 'שוחר טוב' על תהלים
 5:30 תפילת ותיקין
 6:25 'דף היומי'

שיעורי מוסר בשבת
עם הרב אמנון יצחק
 בליל שבת: 21:30 ובשבת: 15:30

הצבור מוזמן לכל השעורים
 בבית כנסת אליהו הנביא רח' עוזיאל 42 ב"ב

פסח עם "אוצרות חיים"
במלון 'שלום פלאזה' בטבריה
 מיום חמישי עד מוצ"ש יג' עד כא' ניסן
 (18-26.04.08 למינים)
 8 לילות 9 ימים

בהשתתפות:

- רבנים חשובים
- מרצים
- זמרים
- ואומנים ועוד...
- פעילות עניפה לילדים
- בריכת שחיה נפרדת
- ספא/סאונה
- חדר כושר
- משגיחים צמודים
- שמיטה לחומרה

החלה **ההרשמה לקיימת נשים במלון 'בינר'**

בשר ועוף בהשגחת **הרב לנדא**

לפרטים "אוצרות חיים"
050-3131740 03-6880091

מרפאת שיניים שן וחסד
 נוסד בשנת 1982

כתר חרסינה 570 ש"ח

ש"ח 490.1 וש"ח 590.1 תותבת

תותבת גמישות ללא וויס 2.990 ש"ח

ישור שיניים החל מ-4.800 ש"ח

רח' רבי עקיבא 44 ב"ב פינת הרב קוק
03-5794757 052-8448443

טעמן מביאה לכל בית טעם מצוין ושמחה יהודית

תוצרת אוקראינה / Results

זה מצוין

מקבלת לחיים מסיפּה

פורים טיש

הפקה ועימדים:
הרב יוסף משה כהנא

קונים ב-49.90
ממגוון מוצרי טעמן
ברשתות השיווק המובחרות

ומקבלים
דיסק
פורים טיש
מתנה

או דיסק "אורך ימים"

בהשגחת הבר"ץ
מ"י ירושלים
התעודה החרדית

המבצע מתקיים בכל רשתות השיווק והמגוון המובחרות בציבור החרדי. יש כפל מבצעים, קנית ב-99.99 ש"ח קיבלת 2 דסקים